

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2003-2004

27 AVRIL 2004

Proposition de loi contenant le Code de procédure pénale

AMENDEMENTS

N° 1 DE MME de T' SERCLAES

Article 1er

A l'article 1er proposé du Code de procédure pénale, insérer entre les mots «les droits de la défense» et les mots «le droit à un procès équitable», les mots «le droit à un tribunal indépendant et impartial».

Justification

Le droit à un tribunal indépendant et impartial est consacré dans l'ordre juridique belge, d'une part, par l'article 6, § 1er, de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales signée à Rome le 4 novembre 1950 et approuvée par la loi du 13 mai 1955 (*Moniteur belge* du 19 août 1995) et, d'autre part, par l'article 14, § 1er, du Pacte international relatif aux droits civils et politiques, signé à New York le 19 décembre 1966 et approuvé par la loi du 15 mai 1981 (*Moniteur belge* du 6 juillet 1983).

Ce droit fait également partie de principes généraux du droit reconnus par notre Cour de cassation (voyez notamment Cass, 13 mai 1992, *Bull.*, 1992, p. 789) et la doctrine (voyez notamment H.-D. Bosly et D. Vandermeersche, *Droit de la procédure pénale*, deuxième édition, Bruges, «La Charte», 2001, p. 13).

Voir:

Documents du Sénat:

3-450 - 2003/2004:

N° 1: Proposition de loi de M. Hugo Vandenberghe.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2003-2004

27 APRIL 2004

Wetsvoorstel houdende het Wetboek van strafprocesrecht

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

Artikel 1

In het voorgestelde artikel 1 van het Wetboek van strafprocesrecht, tussen de woorden «de rechten van de verdediging», en de woorden «het recht op een eerlijk proces», de woorden «het recht op een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie», invoegen.

Verantwoording

Het recht op een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie wordt in de Belgische rechtsorde bekrachtigd door artikel 6, § 1, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend in Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (*Belgisch Staatsblad* van 19 augustus 1955), enerzijds, en door artikel 14, § 1, van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend in New York op 19 december 1966 en, goedgekeurd bij de wet van 15 mei 1981 (*Belgisch Staatsblad* van 6 juli 1983), anderzijds.

Dat recht maakt ook deel uit van de algemene rechtsbeginselen erkend door het Hof van Cassatie (zie met name *Cass*, 13 mei 1992, *Bull.*, 1992, blz. 789) en door de rechtsleer (zie met name H.-D. Bosly en D. Vandermeersche, *Droit de la procédure pénale*, tweede uitgave, Brugge, *La Charte*, 2001, blz. 13).

Zie:

Stukken van de Senaat:

3-450 - 2003/2004:

Nr. 1: Wetsvoorstel van de heer Hugo Vandenberghe.

Ce principe constitue une garantie essentielle du «procès équitable» tel que consacré par les textes internationaux cités ci-avant.

Il convient de constater que cette garantie, qui participe avec d'autres (publicité des débats, respect des droits de la défense notamment) à la réalisation du procès équitable, a fait l'objet d'une mise en exergue importante ces dix dernières années, non seulement devant nos juridictions nationales, mais aussi et surtout devant la Cour européenne des droits de l'homme de Strasbourg. Il est ainsi possible aujourd'hui, et c'est l'objet d'une thèse qui sera défendue au sein d'une de nos universités belges, d'y voir une garantie autonome dans le droit processuel qui traverse tous les types de contentieux.

Il nous paraît dès lors utile, vu l'importance de cette garantie, de la faire apparaître expressément aux côtés des autres énoncées dans l'article 1er du nouveau Code en discussion.

En vue de marquer le lien avec les législations fondamentales visées plus haut, nous proposons d'utiliser les mêmes termes, à savoir «droit à un tribunal indépendant et impartial».

N° 2 DE MME de T' SERCLAES

Livre Ier — Chapitre 3

Compléter l'intitulé du chapitre 3, livre Ier du même Code par les mots «des parties au procès».

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 3.

N° 3 DE MME de T' SERCLAES

Art. 5

Au § 1er de cet article, remplacer les mots «Tout participant» par les mots:

«*Toute partie*».

Justification

Le concept de «droit de la défense» renvoie logiquement aux droits de la personne qui est «accusée» dans la procédure pénale. C'est dans cet esprit qu'a été rédigé l'article 6, § 3, de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales signée à Rome le 4 novembre 1950 et approuvée par la loi du 13 mai 1955 (*Moniteur belge* du 19 août 1995), qui énumère de manière non limitative des droits de la défense de l'accusé. Il en est de même pour l'article 14, § 3, du Pacte international relatif aux droits civils et politiques, signé à New York le 19 décembre 1966 et approuvé par la loi du 15 mai 1981 (*Moniteur belge* du 6 juillet 1983).

Le texte de l'article 5 vise bien entendu les droits de la défense de la personne «accusée» mais aussi ceux des autres parties à la procédure, et plus particulièrement les victimes (personnes lésées, parties civiles). Les prérogatives énoncées au § 2 ne laissent pas de

Dat beginsel biedt een essentiële waarborg voor een «eerlijk proces» als bedoeld in de genoemde internationale teksten.

Die waarborg, die samen met andere waarborgen (vooral dan de openbaarheid van de debatten en de eerbiediging van de rechten van de verdediging) bijdraagt aan een eerlijke procesgang, is de laatste tien jaar erg op de voorgrond getreden, niet alleen voor onze nationale rechtscolleges, maar ook en vooral voor het Europees Hof voor de rechten van de mensen in Straatsburg. Daarom kan dat principe — eerlang wordt trouwens een thesis over dat onderwerp verdedigd voor een Belgische universiteit — worden beschouwd als een autonome, procesrechtelijke waarborg die geldt voor alle types van geschillen.

Gezien het belang van die waarborg, lijkt het ons nuttig om hem naast alle andere principes op te nemen in artikel 1 van het voorliggende nieuwe Wetboek.

Om de band met de hierboven genoemde fundamentele wetten duidelijk te maken, stellen wij voor om dezelfde woorden te gebruiken, namelijk «het recht op een onafhankelijke en onpartijdrechterlijke instantie».

Nr. 2 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

Boek I — Hoofdstuk 3

In het opschrift van hoofdstuk 3, boek I van hetzelfde wetboek, na het woord «verdediging» toevoegen de woorden «van de partijen betrokken bij het proces».

Verantwoording

Zie amendement nr. 3 voor de verantwoording.

Nr. 3 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

Art. 5

De aanhef van § 1 van dit artikel doen luiden als volgt:

«*Iedere partij betrokken bij het proces heeft het recht ...*».

Verantwoording

Het begrip «rechten van de verdediging» verwijst logischerwijs naar de rechten van de persoon die in de strafrechtspleging «beschuldigd» wordt. In die geest werd artikel 6, § 3, opgesteld van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, dat op 4 november 1950 te Rome ondertekend werd en bij de wet van 13 mei 1955 (*Belgisch Staatsblad* van 19 augustus 1955) werd goedgekeurd. Die paragraaf somt op niet beperkende wijze de rechten van de verdediging van de beschuldigde op. Hetzelfde geldt voor artikel 14, § 3, van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, dat op 19 december 1966 te New York ondertekend werd en dat werd goedgekeurd bij de wet van 15 mei 1981 (*Belgisch Staatsblad* van 6 juli 1983).

De tekst van artikel 5 beoogt uiteraard de rechten van de verdediging van de «beschuldigde» maar ook die van de andere partijen in het geding onder wie vooral de slachtoffers (benadeelde personen, burgerlijke partijen). De rechten die in § 2 staan

doute à ce sujet, ce que confirment les développements précédant la proposition de loi.

Il nous paraît important d'annoncer ce champ d'application large *ratione personae* dans l'intitulé du titre du chapitre.

En outre, de manière à utiliser les mêmes vocables dans les deux paragraphes, il est préférable de retenir l'expression «partie au procès».

Nathalie de T' SERCLAES.

Nº 4 DE M. WILLEMS

Art. 76

Apporter à cet article les modifications suivantes :

A. Compléter le 1° par un littera g), libellé comme suit:

«g) qu'elle peut demander à se faire assister par un avocat pendant la durée de l'audition.»

B. Ajouter un 6°, libellé comme suit:

«6° À la demande de la personne interrogée, celle-ci peut être assistée par un avocat au cours de l'audition. L'avocat assiste la personne interrogée en ce qui concerne le respect des règles de l'audition. L'audition est suspendue jusqu'à l'arrivée de l'avocat.»

Justification

Le droit de ne pas répondre aux questions de la police et la protection contre l'auto-incrimination découlent de l'article 6 de la CEDH. Le droit à l'assistance juridique au stade de l'information se justifie si et dans la mesure où son absence risquerait de porter atteinte au principe de l'équité du procès.

Le droit de ne pas répondre aux questions posées par la police et de ne pas s'incriminer soi-même sont des normes internationales universellement reconnues. Elles sont contenues dans le principe de l'équité du procès. L'attitude de la personne suspectée a des conséquences dès le premier interrogatoire mené par la police. Dans ces conditions, l'article 6 de la CEDH exige que la personne interrogée bénéficie d'une assistance juridique à ce stade. La personne interrogée doit être protégée contre toute pression indue des autorités. Cette précaution contribuera à prévenir les erreurs judiciaires.

À titre de comparaison, on peut évoquer la règle américaine dite «règle Miranda». L'arrêt Miranda impose des garanties procédurales qui consistent à adresser à la personne suspectée, dès l'instant où elle est interrogée, les quatre mises en garde suivantes :

- elle a le droit de garder le silence;
- tout ce qu'elle dit pourra être et sera utilisé contre elle devant le tribunal;
- elle a le droit de consulter un avocat et de demander que cet avocat assiste aux interrogatoires;
- un avocat lui sera commis si elle n'a pas les moyens d'en payer un.

Le présent amendement tend à prévoir des garanties similaires dans notre système juridique.

L'article 76 prévoit déjà certaines garanties en exigeant entre autres la communication du droit de faire acter intégralement les

vermeld, laisser daaraan geen twijfel bestaan en de toelichting bevestigt dat.

Het lijkt ons van belang dat ruime toepassingsgebied *ratione personae* aan te kondigen in het opschrift van het hoofdstuk.

Tevens is het raadzaam gebruik te maken van de woorden «partij betrokken bij het proces», zodat beide paragrafen dezelfde terminologie hanteren.

Nr. 4 VAN DE HEER WILLEMS

Art. 76

Inditartikel,devolgendewijzigingenaanbrengen :

A. Het 1° aanvullen met een littera g), luidende :

«g) hij kan verzoeken zich te laten bijstaan door een advocaat tijdens de duur van het verhoor.»

B. Een 6° toevoegen, luidende :

«6° Op verzoek van de ondervraagde persoon kan deze bijgestaan worden door een advocaat tijdens het verhoor. De advocaat staat de ondervraagde persoon bij inzake de naleving van de regels van het verhoor. Het verhoor wordt opgeschort tot de advocaat aanwezig is.»

Verantwoording

Het recht om niet te antwoorden op vragen van de politie en de immunité tegen zelfbeschuldiging liggen in artikel 6 EVRM besloten. Het recht op rechtsbijstand kan in het opsporingsonderzoek relevant zijn indien en voorzover de eerlijkheid van de berechting door het niet-verschaffen daarvan gevaar loopt.

Het recht om niet te antwoorden op vragen van de politie en de immunité tegen zelfbeschuldiging zijn algemeen erkende internationale normen. Zij zijn vervat in het principe van de eerlijke procesvoering. Vanaf de eerste ondervraging door de politie worden gevolgen verbonden aan de houding van de verdachte. In die omstandigheden verlangt artikel 6 EVRM dat de ondervraagde persoon in die fase rechtsbijstand krijgt. De ondervraagde persoon moet beschermd worden tegen onbehoorlijke druk van de zijde van de autoriteiten. Het verhindert mede dat rechterlijke dwalingen ontstaan.

Ter vergelijking kan de Amerikaanse Miranda-rule aangehaald worden. Het Miranda-arrest legt procedurele waarborgen op. Deze bestaan uit een viervoudige waarschuwing die aan de verdachte moet worden gegeven zodra hij ondervraagd zal worden :

- dat hij het recht heeft om te zwijgen;
- dat alles wat hij zegt tegen hem kan en zal gebruikt worden voor de rechtkant;
- dat hij het recht heeft om een advocaat te raadplegen en om deze advocaat aanwezig te laten zijn bij de ondervragingen;
- dat hem een advocaat zal toegewezen worden als hij er geen kan betalen.

Dit amendement strekt ertoe gelijkaardige waarborgen in ons rechtssysteem te voorzien.

Artikel 76 voorziet reeds enige waarborgen door onder andere de mededeling van het recht om een integrale notering van vragen

questions posées et les réponses données. L'objectif de cette disposition est de permettre de démasquer *a posteriori* l'effet déclencheur de questions suggestives. La personne interrogée sera également informée que ses déclarations peuvent être utilisées comme preuve en justice.

Nº 5 DE M. WILLEMS

Art. 146

Apporter à cet article les modifications suivantes :

A. Supprimer les mots « et des avocats des parties ».

B. Compléter le texte par un alinéa nouveau, rédigé comme suit :

« À la demande de la personne interrogée, celle-ci peut être assistée par un avocat au cours de l'audition. L'avocat assiste la personne interrogée en ce qui concerne le respect des règles de l'audition. L'audition est suspendue jusqu'à l'arrivée de l'avocat. »

Justification

Le droit de ne pas répondre aux questions et la protection contre l'auto-incrimination découlent de l'article 6 de la CEDH. Le droit à l'assistance juridique au stade de l'instruction se justifie si et dans la mesure où son absence risquerait de porter atteinte au principe de l'équité du procès.

Le droit de ne pas répondre aux questions et de ne pas s'incrimer soi-même sont des normes internationales universellement reconnues. Elles sont contenues dans le principe de l'équité du procès. L'attitude de la personne suspectée a des conséquences dès le premier interrogatoire mené par la police. Dans ces conditions, l'article 6 de la CEDH exige que la personne interrogée bénéficie d'une assistance juridique à ce stade. La personne interrogée doit être protégée contre toute pression indue des autorités. Cette précaution contribuera à prévenir les erreurs judiciaires.

À titre de comparaison, on peut évoquer la règle américaine dite « règle Miranda ». L'arrêt Miranda impose des garanties procédurales qui consistent à adresser à la personne suspectée, dès l'instant où elle est interrogée, les quatre mises en garde suivantes :

- elle a le droit de garder le silence;
- tout ce qu'elle dit pourra être et sera utilisé contre elle devant le tribunal;
- elle a le droit de consulter un avocat et de demander que cet avocat assiste aux interrogatoires;
- un avocat lui sera commis si elle n'a pas les moyens d'en payer un.

Le présent amendement tend à prévoir des garanties similaires dans notre système juridique.

L'article 147 fait référence aux conditions prévues à l'article 76. Il y a lieu toutefois d'adapter l'article 146, afin d'éviter des contradictions en ce qui concerne la présence de l'avocat.

en antwoorden te eisen. Het doel hiervan is het uitlokende effect van suggestieve vragen achteraf te kunnen ontmaskeren. Aan de ondervraagde persoon wordt eveneens medegedeeld dat zijn verklaringen in rechte als bewijs kunnen worden gebruikt.

Nr. 5 VAN DE HEER WILLEMS

Art. 146

Inditartikel, devolgendewijzigingenaanbrengen :

A. De woorden « en van de advocaten van de partijen » doen vervallen.

B. Een nieuw lid toevoegen, luidende :

« Op verzoek van de ondervraagde persoon kan deze bijgestaan worden door een advocaat tijdens het verhoor. De advocaat staat de ondervraagde persoon bij inzake de naleving van de regels van het verhoor. Het verhoor wordt opgeschort tot de advocaat aanwezig is. »

Verantwoording

Het recht om niet te antwoorden op vragen van de politie en de immuniteit tegen zelfbeschuldiging liggen in artikel 6 EVRM besloten. Het recht op rechtsbijstand kan in het gerechtelijk onderzoek relevant zijn indien en voorzover de eerlijkheid van de berechting door het niet-verschaffen daarvan gevaar loopt.

Het recht om niet te antwoorden op vragen en de immuniteit tegen zelfbeschuldiging zijn algemeen erkende internationale normen. Zij zijn vervat in het principe van de eerlijke procesvoering. Vanaf de eerste ondervraging door de politie worden gevlogen verbonden aan de houding van de verdachte. In die omstandigheden verlangt artikel 6 EVRM dat de ondervraagde persoon in die fase rechtsbijstand krijgt. De ondervraagde persoon moet beschermd worden tegen onbehoorlijke druk van de zijde van de autoriteiten. Het verhindert mede dat rechterlijke dwalingen ontstaan.

Ter vergelijking kan de Amerikaanse Miranda-rule aangehaald worden. Het Miranda-arrest legt procedurele waarborgen op. Deze bestaan uit een viervoudige waarschuwing die aan de verdachte moet worden gegeven zodra hij ondervraagd zal worden :

- dat hij het recht heeft om te zwijgen;
- dat alles wat hij zegt tegen hem kan en zal gebruikt worden voor de rechtkrant;
- dat hij het recht heeft om een advocaat te raadplegen en om deze advocaat aanwezig te laten zijn bij de ondervragingen;
- dat hem een advocaat zal toegewezen worden als hij er geen kan betalen.

Dit amendement strekt ertoe gelijkaardige waarborgen in ons rechtssysteem te voorzien.

Artikel 147 verwijst naar de voorwaarden vervat in artikel 76. Artikel 146 dient echter aangepast te worden om contradictions wat betreft de aanwezigheid van de advocaat te vermijden.

Luc WILLEMS.

Nº 6 DE MM. COVELIERS ET WILLEMS

Art. 2

Remplacer l'intitulé du chapitre 3 du livre Ier proposé par l'intitulé suivant: «Droits de défense».

Justification

D'une part, il ne s'agit ici que de l'énumération d'un certain nombre de droits, ainsi qu'il ressort de la formulation du premier article de ce chapitre, à savoir l'article 5 proposé, lequel utilise les termes «Sans préjudice de ... » et «notamment». C'est pourquoi il paraît plus indiqué d'opter, dans l'intitulé de ce chapitre, pour la formule «Droits de ... », en omarrant l'article afin de mieux traduire le caractère non limitatif dudit chapitre.

D'autre part, l'énumération de l'article 5 ne vise pas uniquement les droits de la partie défenderesse en tant que telle, mais bien ceux de toute partie au procès. L'application de ces droits est donc plus étendue que s'il ne s'agissait que des droits destinés à la défense au sens classique du terme. Ici aussi, il faut omettre l'article.

Nº 7 DE MM. COVELIERS ET WILLEMS

Art. 5

Au § 2 de cet article, remplacer dans le texte néerlandais les mots «de rechten van de verdediging» par les mots «de rechten van verdediging».

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 6.

Nº 8 DE MM. COVELIERS ET WILLEMS

Art. 7

Au § 2 de cet article, apporter les modifications suivantes:

A. Remplacer le mot «peuvent» par le mot «doivent».

B. Entre le mot «et» et le mot «être», insérer le mot «peuvent».

Justification

Les nullités d'ordre public doivent toujours être soulevées d'office par le juge. La rédaction actuelle de l'article 7, § 2, proposé pourrait semer la confusion à ce sujet.

Nr. 6 VAN DE HEREN COVELIERS EN WILLEMS

Art. 2

De titel van het voorgestelde hoofdstuk 3, boek I, vervangen als volgt: «Rechten van verdediging».

Verantwoording

Enerzijds betreft het hier enkel een opsomming van een aantal rechten. Dit blijkt uit de bewoordingen van het eerste artikel van dit hoofdstuk, met name het voorgestelde artikel 5. Zo wordt er gesproken van «Onverminderd ...» en van «, ... in het bijzonder ...». Daarom lijkt het dan ook beter om te spreken in de titel van dit hoofdstuk van «Rechten van ...», en het lidwoord weglaten zodat het niet limitatieve karakter ervan beter tot uiting kan komen.

Anderzijds is de opsomming van het artikel 5 niet enkel bedoeld voor de verdedigende partij als dusdanig, maar zijn de rechten daarentegen bedoeld voor iedere partij die betrokken is bij het proces. Dit maakt de toepassing van die rechten dan ook ruimer dan enkel deze die bestemd zijn voor de verdediging in de klassieke betekenis. Ook hier dient het lidwoord weggeleggen te worden.

Nr. 7 VAN DE HEREN COVELIERS EN WILLEMS

Art. 5

In § 2 van dit artikel, de woorden «de rechten van de verdediging» vervangen door de woorden «de rechten van verdediging».

Verantwoording

Zie amendement nr. 6 voor de verantwoording.

Nr. 8 VAN DE HEREN COVELIERS EN WILLEMS

Art. 7

In § 2 van dit artikel de volgende wijzigingen aanbrengen:

A. Het woord «kan» vervangen door het woord «moet».

B. Tussen het woord «en» en het woord «worden» het woord «kan» invoegen.

Verantwoording

De nietigheid van openbare orde moet steeds door de rechter ambtshalve uitgesproken worden. Zoals het voorgestelde artikel 7, § 2, nu is geredigeerd kan hierover verwarring ontstaan.

Nº 9 DE MM. COVELIERS ET WILLEMS

Art. 11

À l'alinéa 1er de cet article, remplacer les mots «un jugement définitif» par les mots «une décision judiciaire définitive».

Justification

Remarque d'ordre légitistique.

Nº 10 DE MM. COVELIERS ET WILLEMS

Art. 39

À l'alinéa 3, 1°, de cet article, supprimer le mot «, profession».

Justification

La mention de la profession dans la déclaration de personne lésée n'est pas d'une pertinence évidente et devrait dès lors être biffée de la liste des données qui doivent figurer dans la déclaration.

Nº 11 DE MM. COVELIERS ET WILLEMS

Art. 47

Au § 3, 1°, de cet article, supprimer le mot «, profession».

Justification

La mention de la profession dans le cadre de la constitution de partie civile et de la citation directe n'est pas d'une pertinence évidente et devrait dès lors être biffée de la liste des données qui doivent figurer dans les deux documents.

Nº 12 DE MM. COVELIERS ET WILLEMS

Art. 59

À l'alinéa 1er de cet article, insérer, entre le mot «résidence» et le mot «, celui», le mot «connue».

Justification

Pour prévenir d'éventuels abus de procédure, il semble préférable d'utiliser le terme «dernière résidence connue».

Nº 13 DE MM. COVELIERS ET WILLEMS

Art. 60

À cet article, insérer, entre le mot «résidence» et le mot «, celui», le mot «connue».

Nr. 9 VAN DE HEREN COVELIERS EN WILLEMS

Art. 11

In het eerste lid van dit artikel, de woorden «definitief vonnis» vervangen door de woorden «definitieve rechterlijke beslissing».

Verantwoording

Wetgevingstechnische opmerking.

Nr. 10 VAN DE HEREN COVELIERS EN WILLEMS

Art. 39

In het derde lid, 1°, van dit artikel, het woord «, beroep» doen vervallen.

Verantwoording

De vereiste van het beroep voor de verklaring van benadeelde persoon is niet meteen relevant te noemen en verdwijnt dan ook beter uit de opsomming van de gegevens die de verklaring dient te omvatten.

Nr. 11 VAN DE HEREN COVELIERS EN WILLEMS

Art. 47

In § 3, 1°, van dit artikel, het woord «, beroep» doen vervallen.

Verantwoording

De vereiste van het beroep voor de burgerlijke partijstelling en de rechtstreekse dagvaarding is niet meteen relevant te noemen en verdwijnt dan ook beter uit de opsomming van de gegevens die de beide documenten dienen te omvatten.

Nr. 12 VAN DE HEREN COVELIERS EN WILLEMS

Art. 59

In het eerste lid van dit artikel, het woord «gekende» invoegen tussen de woorden «laatste» en het woord «verblijfplaats».

Verantwoording

Om eventuele proceduremisbruiken te voorkomen lijkt het beter om de term «laatste gekende verblijfplaats» te gebruiken.

Nr. 13 VAN DE HEREN COVELIERS EN WILLEMS

Art. 60

In dit artikel het woord «gekende» invoegen tussen het woord «laatste» en het woord «verblijfplaats».

Justification

Pour prévenir d'éventuels abus de procédure, il semble préférable d'utiliser le terme « dernière résidence connue ».

Nº 14 DE MME de T' SERCLAES

Art. 76

Compléter le 4° de cet article par l'alinéa suivant :

« Si elle est sourde-muette, soit il est fait appel à un interprète en langue des signes ou toute personne qualifiée maîtrisant un langage ou une méthode permettant de communiquer avec les sourds-muets. Celui-ci, s'il n'est pas asservement, prête serment de traduire fidèlement les discours à transmettre entre ceux qui parlent des langages différents. Il peut également être recouru à tout dispositif technique permettant de communiquer avec la personne interrogée. Si cette dernière sait lire et écrire, la communication peut également se faire par écrit. »

Justification

Le droit de se faire assister par un interprète est reconnu expressément, d'une part, par l'article 6, § 3, e), de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales signée à Rome le 4 novembre 1950 et approuvée par la loi du 13 mai 1955 (*Moniteur belge* du 19 août 1995) et, d'autre part, par l'article 14, § 3, f), du Pacte international relatif aux droits civils et politiques, signé à New-York le 19 décembre 1966 et approuvé par la loi du 15 mai 1981 (*Moniteur belge* du 6 juillet 1983). Une personne interrogée sourde-muette doit bien entendu pouvoir bénéficier de la même possibilité de recourir aux services d'un interprète en langue des signes.

Ce handicap faisait déjà l'objet d'une prise en considération par l'article 333 du Code d'instruction criminelle dans le cadre de la procédure devant la cour d'assises. Cette disposition a été modifiée par la loi du 3 mai 2003 (*Moniteur belge* du 17 juin 2003) afin de toucher toutes les parties au procès pénal, et singulièrement de prévoir la désignation d'un interprète pour la partie civile sourde-muette. Cette disposition est aujourd'hui devenue l'article 406 dans la proposition de loi.

Le Code de procédure pénale français, dans ses dispositions générales relatives à l'audition des témoins prend expressément en charge l'hypothèse de la surdité à son article 102, alinéa 3. Le présent amendement s'inspire de ce texte de droit étranger et vise à prévoir une prise en considération identique de la personne sourde-muette dans toutes les hypothèses d'audition.

Nº 15 DE MME de T' SERCLAES

Art. 104

À cet article, apporter les modifications suivantes :

A) Dans le texte français de l'alinéa 3, remplacer le mot « est » entre le mot « qui » et le mot « cause » par le mot « sait », et remplacer le mot « le » par le mot « la ».

Verantwoording

Om eventuele proceduremisbruiken te voorkomen lijkt het beter om de term « laatste gekende verblijfplaats » te gebruiken.

Hugo COVELIERS.
Luc WILLEMS.

Nr. 14 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

Art. 76

Aan het voorgestelde 4° van dit artikel een lid toevoegen luidende :

« Indien die persoon doofstom is, wordt een beroep gedaan op ofwel een tolk-gebarentaal ofwel een gekwalificeerd persoon die een taal of een methode beheerst die communicatie met doofstommen mogelijk maakt. Is die persoon niet beëdigd, dan legt hij de eed af dat hij trouw het gezegde zal vertalen, dat moet worden overgebracht aan degenen die een verschillende taal spreken. Tevens kan enig technisch hulpmiddel worden gebruikt dat het mogelijk maakt te communiceren met de ondervraagde persoon. Kan deze laatste lezen en schrijven, dan kan men ook schriftelijk met hem communiceren. »

Verantwoording

Het recht zich te doen bijstaan door een tolk wordt uitdrukkelijk erkend in enerzijds artikel 6, § 3, e), van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (*Belgisch Staatsblad* van 19 augustus 1955) en anderzijds artikel 14, § 3, f), van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New York op 19 december 1966 en goedgekeurd bij de wet van 15 mei 1981 (*Belgisch Staatsblad* van 6 juli 1983). Is de ondervraagde persoon doofstom, dan moet ook hij uiteraard een beroep kunnen doen op een tolk-gebarentaal.

In het kader van de procedure in het Assisenhof heeft artikel 333 van het Wetboek van strafvordering reeds rekening gehouden met die handicap. De wet van 3 mei 2003 (*Belgisch Staatsblad* van 17 juni 2003) heeft die bepaling gewijzigd om rekening te houden met alle partijen in het strafproces, meer bepaald om een tolk te kunnen aanwijzen voor de burgerlijke partij wanneer die doofstom is. Het voorgestelde artikel 406 neemt thans die bepaling over.

De algemene bepalingen inzake het getuigenverhoor van het Franse Wetboek van strafvordering en meer bepaald artikel 102, derde lid, nemen uitdrukkelijk het geval van doofheid in aanmerking. Dit amendement is ingegeven door die bepaling en wil op dezelfde manier met een doofstomme rekening houden in alle omstandigheden van het verhoor.

Nr. 15 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

Art. 104

Dit artikel wijzigen als volgt :

A) In de Franse tekst van het derde lid tussen het woord « qui » en het woord « cause » het woord « est » vervangen door het woord « sait », en het woord « le » vervangen door het woord « la ».

B) Dans le texte néerlandais remplacer l'alinéa 3 par ce qui suit :

«Iedere deskundige die weet dat er enige reden van wraking tegen hem bestaat, is ertoe gehouden zulks onverwijd mee te delen en zich van de zaak te onthouden.»

Justification

L'alinéa 3 de l'article 104 s'inspire très clairement des dispositions du Code judiciaire relatives aux récusations et plus particulièrement de son article 831 formulé comme suit : «Tout juge qui sait cause de récusation en sa personne est tenu de s'abstenir» et de son article 967 formulé comme suit : «Tout expert qui saura cause de récusation en sa personne est tenu de la déclarer immédiatement aux parties et de se déporter si elles ne l'en dispensent.»

La formulation actuelle de l'alinéa 3 de l'article 104 doit être corrigée. La phrase «Tout expert qui est cause de récusation ...» ne veut en effet rien dire et ne correspond pas à son homologue en langue néerlandaise. Nous proposons de la corriger en s'inspirant des dispositions citées ci-dessus.

La version en langue néerlandaise de ce troisième alinéa peut aussi être mise en concordance avec le texte néerlandais des articles 831 et 967 du Code judiciaire. L'article 831 est formulé comme suit : «Iedere rechter die weet dat er een reden van wraking tegen hem bestaat, moet zich van de zaak onthouden» et l'article 967 comme suit : «Iedere deskundige die weet dat er enige reden van wraking tegen hem bestaat, is ertoe gehouden zulks onverwijd aan de partijen mee te delen en zich van de zaak te onthouden indien de partijen hem geen vrijstelling verlenen.»

Nº 16 DE MME de T' SERCLAES

Art. 201

À cet article, apporter les modifications suivantes :

A) Dans le texte français de l'alinéa 3, remplacer le mot «est» entre le mot «qui» et le mot «cause» par le mot «sait», et remplacer le mot «le» par le mot «la».

B) Dans le texte néerlandais, remplacer l'alinéa 3 par ce qui suit :

«Iedere deskundige die weet dat er enige reden van wraking tegen hem bestaat, is ertoe gehouden zulks onverwijd mee te delen en zich van de zaak te onthouden.»

Justification

L'alinéa 3 de l'article 201 s'inspire très clairement, à l'instar de l'article 104, des dispositions du Code judiciaire relatives aux récusations et plus particulièrement de son article 831 formulé comme suit : «Tout juge qui sait cause de récusation en sa personne est tenu de s'abstenir» et de son article 967 formulé comme suit : «Tout expert qui saura cause de récusation en sa personne est tenu de la déclarer immédiatement aux parties et de se déporter si elles ne l'en dispensent.»

La formulation actuelle de l'alinéa 3 de l'article 201 doit être corrigée. La phrase «Tout expert qui est cause de récusation ...»

B) De Nederlandse tekst van het derde lid vervangen als volgt :

«Iedere deskundige die weet dat er enige reden van wraking tegen hem bestaat, is ertoe gehouden zulks onverwijd mee te delen en zich van de zaak te onthouden.»

Verantwoording

Het derde lid van het voorgestelde artikel 104 is kennelijk ingegeven door de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek over de wraking en meer bepaald door artikel 831 van dat Wetboek : «Tout juge qui sait cause de récusation en sa personne, est tenu de s'abstenir» alsook door artikel 967 van dat Wetboek : «Tout expert qui saura cause de récusation en sa personne, est tenu de la déclarer immédiatement aux parties et de se déporter si elles ne l'en dispensent».

De voorgestelde lezing van het derde lid van artikel 104 vraagt om een verbetering. De volzin «Tout expert qui est cause de récusation ...» heeft niets te betekenen en stemt bovendien niet overeen met de Nederlandse tekst. We stellen voor die te verbeteren aan de hand van de genoemde bepalingen.

De lezing van de Nederlandse tekst van hetzelfde derde lid kan ook in overeenstemming gebracht worden met de Nederlandse tekst van de artikelen 831 en 967 van het Gerechtelijk Wetboek. Artikel 831 luidt : «Iedere rechter die weet dat er een reden van wraking tegen hem bestaat, moet zich van de zaak onthouden» en artikel 967 luidt : «Iedere deskundige die weet dat er enige reden van wraking tegen hem bestaat, is ertoe gehouden zulks onverwijd aan de partijen mee te delen en zich van de zaak te onthouden indien de partijen hem geen vrijstelling verlenen.»

Nr. 16 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

Art. 201

Dit artikel wijzigen als volgt :

A) In de Franse tekst van het derde lid tussen het woord «qui» en het woord «cause» het woord «est» vervangen door het woord «sait», en het woord «le» vervangen door het woord «la».

B) De Nederlandse tekst van het derde lid vervangen als volgt :

«Iedere deskundige die weet dat er enige reden van wraking tegen hem bestaat, is ertoe gehouden zulks onverwijd mee te delen en zich van de zaak te onthouden.»

Verantwoording

Het derde lid van het voorgestelde artikel 201 is kennelijk ingegeven door de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek over de wraking en meer bepaald door artikel 831 van dat Wetboek : «Tout juge qui sait cause de récusation en sa personne, est tenu de s'abstenir» alsook door artikel 967 van dat Wetboek : «Tout expert qui saura cause de récusation en sa personne, est tenu de la déclarer immédiatement aux parties et de se déporter si elles ne l'en dispensent».

De voorgestelde lezing van het derde lid van artikel 104 vraagt om een verbetering. De volzin «Tout expert qui est cause de récu-

ne veut en effet rien dire et ne correspond pas à son homologue en langue néerlandaise. Nous proposons de la corriger en s'inspirant des dispositions citées ci-avant.

La version en langue néerlandaise de ce troisième alinéa peut aussi être mise en concordance avec le texte néerlandais des articles 831 et 967 du Code judiciaire. L'article 831 est formulé comme suit : « Iedere rechter die weet dat er een reden van wraking tegen hem bestaat, moet zich van de zaak onthouden » et l'article 967 comme suit : « Iedere deskundige die weet dat er enige reden van wraking tegen hem bestaat, is ertoe gehouden zulks onverwijld aan de partijen mee te delen en zich van de zaak te onthouden indien de partijen hem geen vrijstelling verlenen. »

Nº 17 DE MME de T' SERCLAES

Art. 406

À cet article, apporter les modifications suivantes :

A) Compléter l'alinéa 2 par ce qui suit : « ou d'une partie civile sourde-muette. »

B) À l'alinéa 4, insérer entre les mots « l'accusé » et les mots « ou au témoin » les mots « , à la partie civile ».

Justification

La loi du 3 mai 2003 modifiant le Code d'instruction criminelle et la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire en ce qui concerne la traduction des déclarations verbales (*Moniteur belge* du 17 juin 2003) a modifié les articles 332 et 333 du Code d'instruction criminelle. Il s'agissait, à juste titre, d'offrir à la partie civile la même possibilité de se faire assister par un interprète que celle offerte aux autres personnes entendues (accusé et témoin) devant la cour d'assises.

Le présent amendement vise à intégrer ces modifications dans la proposition de loi.

Nº 18 DE MME de T' SERCLAES

Art. 405

À cet article, apporter les modifications suivantes :

A) À l'alinéa 1er, insérer entre les mots « l'accusé, » et les mots « les témoins » les mots « la partie civile, ».

B) À l'alinéa 4, insérer entre les mots « l'accusé ni » et les mots « du procureur » les mots « de la partie civile ou ».

Justification

La loi du 3 mai 2003 modifiant le Code d'instruction criminelle et la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire en ce qui concerne la traduction des déclarations verbales (*Moniteur belge* du 17 juin 2003) a modifié les articles 332 et 333 du Code d'instruction criminelle. Il s'agissait, à juste titre, d'offrir à la partie civile la même possibilité de se faire

sation ... » heeft niets te betekenen en stemt bovendien niet overeen met de Nederlandse tekst. We stellen voor die te verbeteren aan de hand van de genoemde bepalingen.

De lezing van de Nederlandse tekst van hetzelfde derde lid kan ook in overeenstemming gebracht worden met de Nederlandse tekst van de artikelen 831 en 967 van het Gerechtelijk Wetboek. Artikel 831 luidt: « Iedere rechter die weet dat er een reden van wraking tegen hem bestaat, moet zich van de zaak onthouden » en artikel 967 luidt: « Iedere deskundige die weet dat er enige reden van wraking tegen hem bestaat, is ertoe gehouden zulks onverwijld aan de partijen mee te delen en zich van de zaak te onthouden indien de partijen hem geen vrijstelling verlenen. »

Nr. 17 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

Art. 406

Dit artikel wijzigen als volgt :

A) Aan het tweede lid toevoegen de woorden « of van een doofstomme burgerlijke partij ».

B) In het vierde lid tussen de woorden « beschuldigde » en de woorden « of de getuige » invoegen de woorden « , de burgerlijke partij ».

Verantwoording

De wet van 3 mei 2003 tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken wat betreft de vertalingen van de mondelinge verklaringen (*Belgisch Staatsblad* van 17 juni 2003) heeft de artikelen 332 en 333 van het Wetboek van strafvordering gewijzigd. Het was terecht de bedoeling de burgerlijke partij eveneens de mogelijkheid te bieden zich te doen bijstaan door een tolk zoals de andere ondervraagde personen (beschuldigde en getuige) voor het Assisenhof die reeds hadden.

Dit amendement wil die wijzigingen doen opnemen in het wetsvoorstel.

Nr. 18 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

Art. 405

Dit artikel wijzigen als volgt :

A) In het eerste lid tussen de woorden « de beschuldigde » en de woorden « de getuigen » invoegen de woorden « de burgerlijke partij, ».

B) In het vierde lid tussen de woorden « de beschuldigde » en de woorden « en van de procureur des Konings » invoegen de woorden « , van de burgerlijke partij ».

Verantwoording

De wet van 3 mei 2003 tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken wat betreft de vertalingen van de mondelinge verklaringen (*Belgisch Staatsblad* van 17 juni 2003) heeft de artikelen 332 en 333 van het Wetboek van strafvordering gewijzigd. Het was terecht de bedoeling de burgerlijke partij eveneens de moge-

assister par un interprète que celle offerte aux autres personnes entendues (accusé et témoin) devant la cour d'assises.

Le présent amendement vise à intégrer ces modifications dans la proposition de loi.

Nathalie de T' SERCLAES.

Nº 19 DE M. MAHOUX

Art. 59

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 59. — Est prioritairement compétent pour procéder ou faire procéder aux actes d'information ou d'instruction relevant de ses attributions, le procureur du Roi du lieu de l'infraction.

Seront ensuite compétents, le procureur du Roi du lieu où la personne soupçonnée d'avoir commis une infraction réside ou a eu sa dernière résidence connue, celui du lieu où cette personne est ou peut être trouvée et, en ce qui concerne les personnes morales, le lieu du siège social de la personne morale et celui du siège d'exploitation de la personne morale.

Le procureur du Roi, saisi d'une infraction dans les limites de cette compétence, peut procéder ou faire procéder hors de son arrondissement à tous actes d'information ou d'instruction relevant de ses attributions. Il en avise le procureur du Roi de l'arrondissement dans lequel l'acte doit être accompli.»

Justification

Cet amendement vise à clarifier le texte de cet article pour le rendre conforme à l'exposé des motifs, lequel indique que la priorité de compétence est accordée au procureur du Roi du lieu de l'infraction au principe que la prépondérance accordée au critère du lieu de l'infraction évite que certains parquets abusent de leur position de force et se saisissent de l'affaire en faisant référence à un critère de compétence accessoire. De tels comportements entraînent trop souvent le cours de la justice.

Pour faciliter l'attribution de compétence du procureur du Roi, il est également proposé de tenir compte de la dernière résidence connue, plutôt que de la dernière résidence, sans plus de précision.

Nº 20 DE M. MAHOUX

Art. 70

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 70. — Toute personne qui a été témoin d'un attentat, soit contre la sûreté publique, soit contre la vie ou la propriété d'un individu, soit encore contre la

lijkheid te bieden zich te doen bijstaan door een tolk zoals de andere ondervraagde personen (beschuldigde en getuige) voor het Assisenhof die reeds hadden.

Dit amendement wil die wijzigingen doen opnemen in het wetsvoorstel.

Nr. 19 VAN DE HEER MAHOUX

Art. 59

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 59. — De procureur des Konings van de plaats van het misdrijf is bij voorrang bevoegd om de handelingen op het gebied van opsporing of gerechtelijk verzoek te verrichten of te gelasten die tot zijn bevoegdheid behoren.

Vervolgens zijn bevoegd de procureur des Konings van de plaats waar de verdachte verblijft of zijn laatste bekende verblijfplaats heeft gehad, die van de plaats waar de verdachte wordt of kan worden gevonden en, wat betreft de rechtspersonen, die van de maatschappelijke zetel van de rechtspersoon en die van de bedrijfszetel van de rechtspersoon.

De procureur des Konings die binnen die bevoegdheid kennis krijgt van een misdrijf, kan buiten zijn arrondissement alle handelingen verrichten of gelasten die tot zijn bevoegdheid behoren op het gebied van opsporing of gerechtelijk onderzoek. Hij stelt de procureur des Konings van het arrondissement waar de handeling verricht moet worden hiervan in kennis.».

Verantwoording

Dit amendement wil de voorgestelde tekst verduidelijken om hem in overeenstemming te brengen met de toelichting, waaruit blijkt dat de procureur des Konings van de plaats van het misdrijf bij voorrang bevoegd is om zo te voorkomen dat bepaalde parketten misbruik maken van hun machtspositie en zaken tot zich trekken op basis van een aanvullend bevoegdheids criterium. Dergelijke handelwijze belemmert al te vaak de rechtsgang.

Om de bevoegdheid van de procureur des Konings duidelijker te bepalen, stelt dit amendement voor rekening te houden met de laatste bekende verblijfplaats veleer dan met de laatste verblijfplaats zonder meer.

Nr. 20 VAN DE HEER MAHOUX

Art. 70

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 70. — Ieder die getuige is geweest van een aanslag, hetzij tegen de openbare veiligheid, hetzij op iemands leven of eigendom, hetzij op het eigendom

propriété d'une personne morale, est pareillement tenue d'en donner avis au procureur du Roi soit du lieu du crime ou du délit, soit du lieu où la personne soupçonnée peut être trouvée. »

Justification

Cet amendement vise à inclure la propriété des personnes morales dans la protection garantie par cet article.

Nº 21 DE M. MAHOUX

Art. 101

Remplacer l'alinéa 2 de cet article par ce qui suit :

« Sauf urgence manifeste ou décision contraire motivée par le procureur du Roi, l'expertise ordonnée sera contradictoire. »

Si elles sont connues, tant la personne suspectée que la personne qui a fait déclaration de personne lésée seront convoquées à toutes les opérations de l'expert et pourront se faire assister d'un avocat et d'un conseiller technique avant la rédaction du rapport d'expertise. »

Justification

Le fait de rendre l'expertise à intervenir contradictoire vise à éviter qu'ultérieurement, des contestations quant à la validité de cette même expertise ne retardent le cours de la justice.

Nº 22 DE M. MAXOUX

Art. 106

Compléter cet article comme suit :

« Cette opposition devra faire l'objet d'une décision motivée, non susceptible d'appel. Elle sera communiquée par lettre recommandée à la poste à la personne suspectée et à la personne qui a fait une déclaration de personne lésée, et ce, dans les deux jours ouvrables suivant la date de la décision. »

Justification

La demande de motivation visée par l'amendement tend à garantir qu'aucun abus ne soit commis, le procureur du Roi décident de manière souveraine de transmettre — ou pas — des informations aux parties.

van een rechtspersoon, is eveneens verplicht daarvan bericht te geven aan de procureur des Konings, hetzij van de plaats van de misdaad of van het wanbedrijf, hetzij van de plaats waar de verdachte kan worden gevonden ».

Verantwoording

Dit amendement strekt ertoe de in dit artikel geboden bescherming ook uit te strekken tot het eigendom van rechtspersonen.

Nr. 21 VAN DE HEER MAHOUX

Art. 101

Het tweede lid van dit artikel vervangen als volgt :

« Behalve in kennelijk spoedeisende gevallen en behalve wanneer de procureur des Konings er in een met redenen omklede beslissing anders over oordeelt, verloopt het bevolen deskundigenonderzoek op tegenspraak.

Als zij gekend zijn, worden zowel de verdachte als de persoon die een verklaring van benadeelde persoon heeft afgelegd, vóór het deskundigenverslag wordt opgemaakt, opgeroepen om alle verrichtingen van de deskundige bij te wonen, waarbij zij zich kunnen laten bijstaan door een advocaat en door een technisch raadsman ».

Verantwoording

Het deskundigenonderzoek moet op tegenspraak verlopen opdat latere bewistingen aangaande de geldigheid ervan de rechtsgang niet belemmeren.

Nr. 22 VAN DE HEER MAXOUX

Art. 106

Dit artikel aanvullen als volgt :

« Dit verzet moet geschieden met een met redenen omklede beslissing waartegen geen beroep open staat. Het wordt bij een per post aangetekende brief meegegeeld aan de verdachte en aan de persoon die een verklaring van benadeelde partij heeft afgelegd, binnen twee werkdagen vanaf het tijdstip van de beslissing ».

Verantwoording

Door een gemotiveerde beslissing op te leggen wil het amendement de waarborg bieden dat er geen misbruiken plaatshebben aangezien de procureur op onaantastbare wijze kan beslissen al dan niet informatie over te zenden aan de partijen.

Nº 23 DE M. MAHOUX

Art. 135

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 135. — § 1er. Le juge d'instruction connaît des infractions qualifiées crime ou délit par la loi et, en cas de connexité, des faits qualifiés contravention.

§ 2. Est prioritairement compétent pour procéder ou faire procéder aux actes d'information ou d'instruction relevant de ses attributions, le juge d'instruction du lieu de l'infraction.

Seront ensuite compétents, le juge d'instruction du lieu où la personne soupçonnée d'avoir commis une infraction réside ou a eu sa dernière résidence connue, celui du lieu où cette personne est ou peut être trouvée et, en ce qui concerne les personnes morales, le lieu du siège social de la personne morale et celui du siège d'exploitation de la personne morale.

§ 3. Lorsqu'il s'agit d'un crime ou d'un délit commis hors du territoire belge dans les cas prévus par la loi, est prioritairement compétent le juge d'instruction du lieu où la personne soupçonnée d'avoir commis l'infraction réside ou a eu sa dernière résidence connue.

Seront ensuite compétents, le juge d'instruction du lieu où cette personne est ou peut être trouvée, et, en ce qui concerne les personnes morales, celui du siège social de la personne morale et celui du siège d'exploitation de la personne morale.

§ 4. Le juge d'instruction, saisi d'une infraction dans les limites de cette compétence, peut procéder ou faire procéder hors de son arrondissement à tous actes de police judiciaire, d'information ou d'instruction relevant de ses attributions. Il en avise le procureur du Roi de l'arrondissement dans lequel l'acte doit être accompli.

Dans le cas où le juge d'instruction ne serait pas compétent territorialement, il renverra, avant tout acte, la procédure devant le juge d'instruction qui pourrait en connaître. »

Justification

Cet amendement vise à clarifier le texte de cet article pour le rendre conforme à l'exposé des motifs, lequel indique que la priorité de compétence est accordée au juge d'instruction du lieu de l'infraction.

Pour faciliter l'attribution de compétence du juge d'instruction, il est également proposé de tenir compte de la dernière résidence connue, plutôt que de la dernière résidence, sans plus de précision.

Nr. 23 VAN DE HEER MAHOUX

Art. 135

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 135. — § 1. De onderzoeksrechter neemt kennis van misdrijven die in de wet als misdaad of wanbedrijf zijn omschreven en, in geval van samenloop, van feiten die als overtreding zijn omschreven.

§ 2. De onderzoeksrechter van de plaats van het misdrijf is bij voorrang bevoegd om alle handelingen te verrichten of te gelasten die tot zijn bevoegdheid behoren op het gebied van opsporing of gerechtelijk onderzoek.

Vervolgens zijn bevoegd de onderzoeksrechter van de plaats waar de verdachte verblijft of zijn laatste bekende verblijfplaats heeft gehad, die van de plaats waar deze persoon wordt of kan worden gevonden en met betrekking tot rechtspersonen die van de maatschappelijke zetel van de rechtspersoon en die van de bedrijfszetel van de rechtspersoon.

§ 3. Wanneer het gaat om misdaden of wanbedrijven die, in de gevallen omschreven in de wet, gepleegd zijn buiten het Belgische grondgebied, is bij voorrang bevoegd de onderzoeksrechter van de plaats waar de persoon verdacht van het misdrijf verblijft of zijn laatste bekende verblijfplaats heeft gehad.

Vervolgens zijn bevoegd de onderzoeksrechter van de plaats waar deze persoon wordt of kan worden gevonden en met betrekking tot rechtspersonen die van de maatschappelijke zetel van de rechtspersoon en die van de bedrijfszetel van de rechtspersoon.

§ 4. De onderzoeksrechter die binnen die bevoegdheid kennis krijgt van een misdrijf, kan buiten zijn arrondissement alle handelingen verrichten of gelasten die tot zijn bevoegdheid behoren op het gebied van gerechtelijke politie, opsporing of gerechtelijk onderzoek. Hij stelt de procureur des Konings van het arrondissement waar de handeling verricht moet worden, hiervan in kennis.

Ingeval de onderzoeksrechter territoriaal niet bevoegd is, verwijst hij, alvorens enige onderzoeks-handeling te verrichten, de zaak naar de onderzoeks-rechter die ervan kennis zou kunnen nemen. »

Verantwoording

Dit amendement wil de voorgestelde tekst verduidelijken om hem in overeenstemming te brengen met de toelichting, waaruit blijkt dat de onderzoeksrechter van de plaats van het misdrijf bij voorrang bevoegd is.

Om de bevoegdheid van de onderzoeksrechter duidelijker te bepalen, stelt dit amendement voor rekening te houden met de laatste bekende verblijfplaats eerder dan met de laatste verblijfplaats zonder meer.

Nº 24 DE M. MAHOUX

Art. 137

Remplacer l'alinéa 2 de cet article par ce qui suit :

«Le greffier numérote et inventorie les pièces du dossier.»

Justification

Il s'agit d'une simple précision terminologique, plus accessible en terme de compréhension de l'article.

Nº 25 DE M. MAHOUX

Art. 146

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 146. — Le juge d'instruction, assisté de son greffier et éventuellement d'agents de la force publique, interroge l'inculpé, la personne suspectée d'avoir commis une infraction ou la personne interrogée à toutes fins hors la présence du procureur du Roi, de la partie civile et des avocats des parties.

Néanmoins, ces derniers peuvent être présents lors de l'interrogatoire si la personne interrogée le sollicite et si le juge d'instruction n'y voit pas d'inconvénient.

La personne interrogée ne prête pas serment.»

Justification

Il s'agit ici d'une clarification technique du texte, de manière à le rendre plus compréhensible et conforme à l'exposé des motifs.

Nº 26 DE M. MAHOUX

Art. 150

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 150. — § 1er. Préalablement à la communication du dossier par le juge d'instruction au procureur du Roi pour le règlement de la procédure, l'inculpé ou son conseil peuvent requérir du juge d'instruction qu'il procède à un interrogatoire récapitulatif.

§ 2. La requête est déposée au greffe du tribunal de première instance et est inscrite dans un registre prévu à cet effet.

Au plus tard cinq jours ouvrables avant la comparution, le greffier notifie la convocation, par télécopie

Nr. 24 VAN DE HEER MAHOUX

Art. 137

De Franse tekst van het tweede lid van dit artikel doen luiden als volgt:

«Le greffier numérote et inventorie les pièces du dossier.»

Verantwoording

Dit amendement stelt voor in het Frans preciezere termen te gebruiken zodat het artikel vlotter te begrijpen is.

Nr. 25 VAN DE HEER MAHOUX

Art. 146

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 146. — De onderzoeksrechter, bijgestaan door zijn griffier en eventueel door agenten van de openbare macht, ondervraagt de inverdenkinggestelde, de persoon die ervan wordt verdacht een strafbaar feit te hebben gepleegd of de persoon die om enige reden wordt ondervraagd buiten de aanwezigheid van de procureur des Konings, van de burgerlijke partij en van de advocaten van de partijen.

Deze laatsten mogen evenwel bij de ondervraging aanwezig zijn indien de ondervraagde persoon erom verzoekt en indien de onderzoeksrechter daartegen geen bezwaar heeft.

De ondervraagde persoon legt geen eed af.»

Verantwoording

Technische verbetering van de tekst zodat hij duidelijker wordt en overeenstemt met de toelichting.

Nr. 26 VAN DE HEER MAHOUX

Art. 150

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 150. — § 1. Vooraleer de onderzoeksrechter het dossier aan de procureur des Konings overzendt met het oog op de regeling van de rechtspleging, kunnen, de inverdenkinggestelde of zijn raadsman de onderzoeksrechter verzoeken om een samenvattende ondervraging te verrichten.

§ 2. Het verzoekschrift wordt neergelegd op de grifie van de rechtbank van eerste aanleg en in een daar toe bestemd register ingeschreven.

Ten laatste vijf werkdagen voor de verschijning, brengt de griffier de oproeping per faxpost of bij een

ou par lettre recommandée à la poste, au conseil de l'inculpé et au procureur du Roi, lesquels peuvent assister à cet interrogatoire.

Avant la comparution, le dossier est mis pendant quatre jours ouvrables à la disposition de l'inculpé et de son conseil.

§ 3. Lors de cet interrogatoire, et sous réserve de l'autorisation préalable du juge d'instruction, l'inculpé et son avocat peuvent poser des questions utiles à la personne interrogée, et faire les déclarations qui leur paraissent opportunes.

Ces dernières doivent être actées au procès-verbal. »

Justification

La reformulation de cet article vise à le rendre plus compréhensible.

Nº 27 DE M. MAHOUX

Art. 151

Remplacer l'alinéa 2 de cet article par ce qui suit :

« Sauf impossibilité matérielle, il entend au moins une fois les victimes. L'audition est obligatoire lorsque la victime la demande et qu'il s'agit d'une infraction visée aux articles 347bis, 368, 373, 375 et 392 à 410 du Code pénal. »

Justification

Les termes utilisés dans le texte original, soit «dans la mesure du possible», pouvaient prêter à une interprétation non conforme à la volonté de l'auteur, en ce qu'ils laissaient apparaître l'opportunité, pour le juge d'instruction, de ne pas procéder à l'audition dès lors que cela ne lui semblait pas possible.

Nº 28 DE M. MAHOUX

Art. 152

Compléter la première phrase de cet article par les mots «à la poste».

Justification

Il s'agit d'une simple précision technique, visant à compléter la phrase selon la terminologie habituellement utilisée dans le reste de la proposition.

per post aangetekende brief ter kennis van de raadsman van de inverdenkinggestelde en van de procureur des Konings, die deze ondervraging kunnen bijwonen.

Het dossier wordt gedurende vier werkdagen voor de verschijning ter beschikking gehouden van de inverdenkinggestelde en van zijn raadsman.

§ 3. Tijdens deze ondervraging, en onder voorbehoud van de voorafgaande toestemming van de onderzoeksrechter, kunnen de inverdenkinggestelde en zijn raadsman relevante vragen stellen aan de verhoorde persoon en de verklaringen afleggen die zij geschikt achten.

Deze laatste dienen in het proces-verbaal opgetekend te worden. »

Verantwoording

Deze nieuwe lezing moet dit artikel toegankelijker maken.

Nr. 27 VAN DE HEER MAHOUX

Art. 151

Het tweede lid van dit artikel vervangen als volgt :

« Behalve als dat materieel onmogelijk blijkt, verhoort hij ten minste eenmaal de slachtoffers. Het verhoor is verplicht wanneer het slachtoffer daarom verzoekt en wanneer het gaat om een strafbaar feit bedoeld in de artikelen 347bis, 368, 373, 375 en 392 tot 410 van het Strafwetboek. »

Verantwoording

De in de oorspronkelijke tekst gebruikte termen «voor zover als mogelijk» kunnen anders worden geïnterpreteerd dan de indiener heeft bedoeld. Het lijkt er dan immers op dat de onderzoeksrechter kan afzien van het verhoor als hij meent dat het niet mogelijk blijkt.

Nr. 28 VAN DE HEER MAHOUX

Art. 152

In de Franse tekst, de eerste volzin van dit artikel aanvullen met de woorden : «à la poste».

Verantwoording

Dit is een zuiver technische verbetering die ertoe strekt die volzin aan te passen aan de terminologie die in de rest van het voorstel wordt gebruikt.

Nº 29 DE M. MAHOUX

Art. 203

Compléter le dernier alinéa de cet article par ce qui suit :

« *Cette opposition devra faire l'objet d'une décision motivée, non susceptible d'appel. Elle sera communiquée par lettre recommandée à la poste au ministère public et aux parties, et ce, dans les deux jours ouvrables suivant la date de la décision.* »

Justification

Comme pour l'article 106, la demande de motivation visée par l'amendement tend à garantir qu'aucun abus ne soit commis, le juge d'instruction décident de manière souveraine de transmettre — ou pas — des informations aux parties.

Nº 30 DE M. MAHOUX

Art. 208

Au § 3, alinéa 1er, de cet article, insérer les mots «par une décision motivée» entre le mot «peut» et le mot «rejeter».

Justification

La demande de motivation visée par l'amendement tend à garantir qu'aucun abus ne soit commis, le juge d'instruction décident de manière souveraine de procéder — ou non — à la levée de l'acte.

Nº 31 DE M. MAHOUX

Art. 212

À l'alinéa 1er de cet article, remplacer les mots «aucune charge» par les mots «pas de charge suffisante».

Justification

La modification proposée par l'amendement rejoint les propositions de M. le professeur Franchimont et vise à plus de cohérence par rapport au texte de l'alinéa 2 et de l'exposé des motifs.

Philippe MAHOUX.

Nº 32 DE MME LALOY

Art. 74

Compléter cet article par ce qui suit :

« *Néanmoins, la victime peut être dispensée de confrontation directe lorsqu'il est attesté par un certi-*

Nr. 29 VAN DE HEER MAHOUX

Art. 203

Het laatste lid van dit artikel aanvullen als volgt :

« *Dit verzet moet geschieden met een met redenen omklede beslissing waar tegen geen beroep open staat. Het wordt bij een per post aangetekende brief meege-deeld aan de verdachte en aan de persoon die een ver-klaring van benadeelde partij heeft afgelegd, binnen twee werkdagen vanaf het tijdstip van de beslissing.* »

Verantwoording

Zoals voor artikel 106 wil het amendement via een met redenen omklede beslissing waarborgen dat er geen misbruiken plaatsvinden aangezien de onderzoeksrechter op onaantastbare wijze kan beslissen al dan niet informatie aan de partijen over te zenden.

Nr. 30 VAN DE HEER MAHOUX

Art. 208

De aanhef van het eerste lid van § 3 van dit artikel doen luiden als volgt : « De onderzoeksrechter kan met een met redenen omklede beslissing het verzoek afwijzen, ... ».

Verantwoording

Via een gemotiveerde beslissing wil dit amendement waarborgen dat er geen misbruiken plaatsvinden aangezien de onderzoeksrechter op onaantastbare wijze kan beslissen al dan niet de handeling te laten opheffen.

Nr. 31 VAN DE HEER MAHOUX

Art. 212

In het eerste lid van dit artikel de woorden «generlei bezwaar» vervangen door de woorden «onvoldoende bezwaar».

Verantwoording

De in dit amendement voorgestelde wijziging sluit aan bij de voorstellen van professor Franchimont en strekt ertoe de tekst van het tweede lid te doen overeenstemmen met de toelichting.

Nr. 32 VAN MEVROUW LALOY

Art. 74

Dit artikel aanvullen als volgt :

« *Het slachtoffer kan van een directe confrontatie worden vrijgesteld als uit een met redenen omkleed*

ficat médical motivé qu'il peut en résulter pour elle un préjudice pour sa santé. Le certificat est transmis, par lettre recommandée à la poste, à l'officier de police judiciaire, dans les cinq jours ouvrables à compter de la date de la convocation. »

Justification

L'objectif de l'amendement vise particulièrement à protéger les victimes de fait de mœurs.

La confrontation avec l'agresseur peut en effet s'avérer néfaste pour la santé, tant mentale que psychique, sans que cette confrontation soit à même d'apporter des éléments objectifs pour l'information, chaque partie restant campée sur ses positions.

Cette situation risque en effet d'être extrêmement préjudiciable pour la victime, laquelle doit non seulement faire état de ce qu'elle a subi, mais se voir en outre contredite par son agresseur, avec une proximité physique qui ne peut constituer, pour elle, qu'un facteur supplémentaire de déséquilibre, dès lors qu'elle se voit contrainte de se défendre face à son agresseur.

On peut néanmoins envisager d'atténuer cette difficulté en passant par un moyen indirect de confrontation, telle la vidéoconférence.

Nº 33 DE MME LALOY

Art. 166

Compléter cet article par ce qui suit :

« § 2. Néanmoins, la victime peut être dispensée de confrontation directe lorsqu'il est attesté par un certificat médical motivé qu'il peut en résulter pour elle un préjudice pour sa santé. Le certificat est transmis par lettre recommandée à la poste, au juge d'instruction, dans les cinq jours ouvrables à compter de la date de la convocation. »

Justification

La justification de cet amendement est identique à celle de l'amendement n° 32 et vise à protéger les victimes de fait de mœurs à tous les stades de la procédure, information comme instruction.

La confrontation avec son agresseur peut en effet s'avérer contraire à sa santé, tant mentale que psychique, sans que cette confrontation soit à même d'apporter des éléments objectifs pour l'information, chaque partie restant campée sur ses positions.

Cette situation risque en effet d'être extrêmement préjudiciable pour la victime, laquelle doit non seulement faire état de ce qu'elle a subi, mais se voir en outre contredite par son agresseur, avec une proximité physique qui ne peut constituer, pour elle, qu'un facteur supplémentaire de déséquilibre, dès lors qu'elle se voit contrainte de se défendre face à son agresseur.

On peut néanmoins envisager d'atténuer cette difficulté en passant par un moyen indirect de confrontation, telle la vidéoconférence.

Marie-José LALOY.

doktersattest blijkt dat die schadelijk kan zijn voor zijn gezondheid. Dat attest wordt bij een ter post aangegetekende brief aan de officier van gerechtelijke politie gezonden binnen vijf werkdagen na de datum van de oproeping ».

Verantwoording

Dit amendement strekt er in het bijzonder toe om de slachtoffers van zedenfeiten te beschermen.

De confrontatie met de dader kan immers schadelijk zijn voor hun mentale en psychische gezondheid, zonder dat die confrontatie objectieve informatie oplevert voor het opsporingsonderzoek, omdat beide partijen toch bij hun standpunten blijven.

Die situatie kan uiterst nadelig zijn voor het slachtoffer, dat niet alleen moet vertellen wat het heeft ondergaan maar bovendien wordt tegengesproken door de dader, wiens fysieke nabijheid het slachtoffer alleen verder uit zijn evenwicht kan brengen omdat het zich nog tegen de dader moet verdedigen.

Dat probleem kan worden opgelost door een indirecte confrontatie, bijvoorbeeld via een videoconferentie.

Nr. 33 VAN MEVROUW LALOY

Art. 166

Dit artikel aanvullen als volgt :

« § 2. Het slachtoffer kan van een directe confrontatie worden vrijgesteld als uit een met redenen omkleed doktersattest blijkt dat dit schadelijk kan zijn voor zijn gezondheid. Dat attest wordt bij een ter post aangegetekende brief aan de officier van gerechtelijke politie gezonden binnen vijf werkdagen na de datum van de oproeping ».

Verantwoording

De verantwoording bij dit amendement is dezelfde als die bij amendement nr. 32. Dit amendement strekt ertoe de slachtoffers van zedenfeiten te beschermen in alle stadia van de procedure, dus zowel tijdens het opsporingsonderzoek als tijdens het gerechtelijk onderzoek.

De confrontatie met de dader kan immers schadelijk zijn voor hun mentale en psychische gezondheid, zonder dat die confrontatie objectieve informatie oplevert voor het opsporingsonderzoek, omdat beide partijen toch bij hun standpunten blijven.

Die situatie kan uiterst nadelig zijn voor het slachtoffer, dat niet alleen moet vertellen wat het heeft ondergaan maar bovendien wordt tegengesproken door de dader, wiens fysieke nabijheid het slachtoffer alleen verder uit zijn evenwicht kan brengen omdat het zich nog tegen de dader moet verdedigen.

Dat probleem kan worden opgelost door een indirecte confrontatie, bijvoorbeeld via een videoconferentie.

Nº 34 DE MME de T' SERCLAES

Art. 146

Au premier alinéa de cet article, dans le texte français remplacer les mots «Le juge d'instruction, assisté de son greffier et éventuellement d'agents de la force publique, interroge» par les mots :

«L'interrogatoire est mené par le juge d'instruction, assisté de son greffier et éventuellement d'agents de la force publique,».

Justification

La rédaction du texte français de l'article 146 gagne à être clarifiée. À la lecture de l'article, l'on cherche presque naturellement à identifier la personne qui est interrogée par le juge d'instruction. Le texte n'apporte aucune précision à ce sujet parce qu'il a tout simplement vocation à s'appliquer à toutes les formes d'interrogatoire menées par le juge d'instruction. Il nous semble dès lors utile de se rapprocher de la formulation du texte néerlandais qui parle d'emblée d'interrogatoire (*ondervraging*).

Nº 35 DE MME de T' SERCLAES

Art. 211

À cet article, apporter les modifications suivantes :

- a) **À l'alinéa 3, supprimer les mots «au moins»;**
- b) **Remplacer l'alinéa 6 parce qu'il suit : «Toutefois, à la demande de la défense, ces délais peuvent être prolongés par le juge d'instruction.»;**
- c) **L'alinéa 4 devient l'alinéa 6;**
- d) **L'alinéa 5 devient l'alinéa 4;**
- e) **L'alinéa 6 devient l'alinéa 5.**

Justification

L'instruction terminée, les parties au procès pénal (inculpé, partie civile, personne lésée) et leurs conseils sont averties que le dossier d'instruction est déposé au greffe de la chambre du conseil. La durée de ce dépôt est fixée à un mois par l'article 211. Ce délai est par contre de huit jours en cas de détention préventive.

Ces délais peuvent être prolongés. Les développements précisent que cette nouvelle possibilité vise, de cette manière, à prendre en considération la jurisprudence de la Cour de cassation interprétant l'article 127 du Code d'instruction criminelle comme n'autorisant pas le juge d'instruction, ni la chambre du conseil à prolonger le délai concernant la mise à disposition du dossier.

Il nous paraît utile tout d'abord, de clarifier la formulation du texte précisant qu'il revient au juge d'instruction d'accorder une prolongation éventuelle des deux délais, ensuite, de placer les alinéas 5 et 6 immédiatement à la suite de l'alinéa 3, et enfin, de supprimer, à l'alinéa 3, la précision «au moins» surabondante.

Nr. 34 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

Art. 146

In het eerste lid van de Franse tekst van dit artikel de woorden «Le juge d'instruction, assisté de son greffier et éventuellement d'agents de la force publique, interroge» vervangen door de woorden :

«L'interrogatoire est mené par le juge d'instruction, assisté de son greffier et éventuellement d'agents de la force publique,».

Verantwoording

De Franse tekst van artikel 146 is aan verduidelijking toe. Bij het lezen van het voorgestelde artikel gaat men spontaan op zoek naar wie eigenlijk door de onderzoeksrechter wordt ondervraagd. De voorgestelde tekst brengt op dat punt geen klarheid omdat hij van toepassing moet kunnen zijn op alle vormen van ondervraging door de onderzoeksrechter. Het lijkt ons bijgevolg raadzaam de formulering te doen aansluiten bij die van de Nederlandse tekst, die begint met de woorden «de ondervraging».

Nr. 35 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

Art. 211

Dit artikel wijzigen als volgt :

- a) **in het derde lid doen vervallen de woorden «ten minste»;**
- b) **het zesde lid vervangen als volgt : «Op verzoek van de verdediging kunnen deze termijnen evenwel worden verlengd door de onderzoeksrechter.»;**
- c) **het vierde lid wordt het zesde lid;**
- d) **het vijfde lid wordt het vierde lid;**
- e) **het zesde lid wordt het vijfde lid.**

Verantwoording

Wanneer het onderzoek voltooid is, worden de partijen in het strafproces (de inverdenkinggestelde, de burgerlijke partij, de persoon die een verklaring van benadeelde partij heeft afgelegd) en hun advocaten in kennis gesteld van het feit dat het dossier van het onderzoek is neergelegd ter griffie van de raadkamer. Artikel 211 stelt de duur van die neerlegging vast op één maand. Bij voorlopige hechtenis bedraagt die termijn daarentegen maar acht dagen.

Die termijnen kunnen worden verlengd. Uit de toelichting blijkt dat die mogelijkheid zo rekening wil houden met de rechtspraak van het Hof van Cassatie, volgens hetwelk artikel 127 van het Wetboek van strafvordering noch de onderzoeksrechter, noch de raadkamer toestaat de termijn betreffende de beschikkingstelling van het dossier te verlengen.

Het lijkt ons raadzaam in eerste instantie een duidelijker lezing voor te stellen van de bepaling, volgens welke de onderzoeksrechter eventueel een verlenging van die twee termijnen kan toestaan, vervolgens het voorgestelde vijfde en zesde lid onmiddellijk na het derde lid te plaatsen en ten slotte in het derde lid de woorden «ten minste» te doen vervallen omdat ze overbodig zijn.

Nº 36 DE MME **de T' SERCLAES**

Art. 7

Au § 1er de cet article, remplacer le mot «et» par le mot «ou».

Justification

Le § 1er de l'article 7 est susceptible d'être lu comme conditionnant l'existence des nullités d'ordre public (ou substantielles) à la réunion de deux conditions cumulatives: il n'y aurait nullité d'ordre public que dans le cas où elle serait prévue explicitement par loi et qu'il s'agirait d'une violation des dispositions relatives aux matières ou aux formes citées dans la liste de ce paragraphe.

Cette interprétation restrictive n'est pas celle des auteurs du texte à l'examen. Les développements révèlent, au contraire, le souci de considérer comme nullités d'ordre public d'une part, celles qui sont identifiées comme telles par le législateur à l'aide d'une mention explicite, et d'autre part, celles qui correspondent aux nullités substantielles reconnues jusqu'à présent par la jurisprudence. Ces dernières font désormais l'objet d'une liste susceptible d'être à l'avenir diminuée ou augmentée.

Il nous paraît utile d'écartier d'emblée cette interprétation à l'aide de la modification proposée.

Nathalie de T' SERCLAES.

Nr. 36 VAN MEVROUW **de T' SERCLAES**

Art. 7

In § 1 van dit artikel het woord «en» vervangen door het woord «of».

Verantwoording

Uit artikel 7, § 1, zou de lezer kunnen opmaken dat de nietigheid van openbare orde of substantiële nietigheid alleen kan bestaan wanneer gelijktijdig is voldaan aan twee cumulatieve voorwaarden: wanneer de wet dat uitdrukkelijk bepaalt en wanneer bepalingen over de aangelegenheden of vormvereisten die de eerste paragraaf opsomt, worden overtreden.

Een dergelijke beperkende interpretatie stelt niet overeen met de bedoeling van de indieners van voorliggende tekst. Daar staat tegenover dat de toelichting uitwijst dat zij als nietigheid van openbare orde beschouwt enerzijds die welke de wetgever uitdrukkelijk als dusdanig vermeldt en anderzijds die welke overeenstemt met de substantiële en absolute nietigheden erkend in de rechtspraak. Deze laatste staan voortaan vermeld in een lijst die in de toekomst bekort of aangevuld kan worden.

Het lijkt ons raadzaam die interpretatie via de voorgestelde wijziging zonder meer terzijde te stellen.